

FOAIA ILUSTRATĂ

În Monarchie: $\frac{1}{4}$ an fl. 1.50; 1 an fl. 6
În România: $\frac{1}{4}$ an lei 5.—; 1 an lei 20

Apare în fiecare Duminică

Redacțiunea și Administrațiunea:
Strada Măcelarilor Nr. 21

Anul I

Sibiu, 8/20 Septembrie 1891

Nr. 36

Afrodita.

O povestire din vechea Elada. De Ernst Eckstein. — Traducere din nemțesce.

(Urmare).

Precând Olbios cu un talent de strateg, care la un om necult din popor te pune mai ales în uimire, se pregătia la un al treilea, și precum credea, hotărîtor asalt, — căci, exacerbât pentru neajunsurile mijloacelor disponibile, el porunci să-i facă berbeci cu capete de fer și alte mașini potrivite pentru atac; — precând afară de aceasta organiza cu cea mai mare stăruință apărarea țărmurilor, ear' din adunăturile nedisciplinabile de oameni, care curgeau acum din toate părțile la Milet, făcea până ai bate în palmi trupe bune de luptă; precând la diferite puncte ridica parapete și ziduri, la care cei mai de frunte cetățeni din Milet erau siliți a face clacă: stările din internul palatului Archontei ajunseră la extremitate.

Înainte de toate: provisiunile începeau să scadă cu o repejune înspăimîntătoare. Archonta, lucru firesc, nu era pregătit pentru hrana trebuincioasă atâtor guri; atacul din partea piraților se executase atât de făr' de veste, încât el și ai lui erau buni bucuroși să se poată baricada cu grabă în palat. A aduna și provisii, la aceasta nu se cugetase nimeni. Astfel fû nevoie să pue la dispoziție ce se afla grămădit în bucătărie, în pivniță, în cămări pentru trebuințele private. Aceste provisii, deși destul de copioase, totuși chiar dela a treia și astfel se împuținaseră, încât Charidemos ordonă să se întrebuițeze cu cea mai mare economie. El însuși, omul de traiu răsfățat și de neam ales, se supuse, în o înțeleaptă precumpenire a impresiunii ce va produce, normei stabilite pentru distribuire și nu pretindea pentru sine și pentru cei mai de aproape ai sei mai mult, decât să dădea și celui din urmă dintre mercenarii sei. Dar' și această extremă economie nu putea opri pe timp mai îndelungat catastrofa inevitabilă. Se putea calcula aproape oara, când ultima găleată de făină va fi prefăcută în pâine, când ultimul vas de vin va fi golit, — și momentul acesta nu era departe.

În fața acestei poziții desperate și în lipsa ori-cărei sciri din Icaria începù să cuprindă o

desolată toropeală chiar și pre cei mai curagioși. Înzadar se suise Archonta în persoană pe coperișul palatului, de unde, atacat de pirați cu săgeți și cu aruncături de sulți, căuta înspre mare să vadă nu se apropie vr'un ajutor. Nici corăbiile cu dor așteptate nu se zăreau în horizon, nici barca, de pe care credinciosul Oloros, dacă cumva deghisarea și istețimea lui odisiacă nu 'i-ar face cu putință să între în oraș, avea să dea signalul, din care să se cunoască, care este rezultatul misiunii sale. Cât vedeai cu ochii erau numai triere de ale piraților; nici un alt vas nu mai cutezase în zilele din urmă să se arete în apele Miletului, și Charidemos cu fața tot mai posomorită se scoboria de pe turn, în aula cuprinsă de zîngănitul armelor. Numai ca automații mai stăteau ostașii la posturile lor. Era de prevădut, că în astfel de împregiurări, palatul, care altcum ușor ar fi fost de apêrat, nu va pute rezista atacului piraților.

Cam pe la oara a treia după amiazi observară străjile, aședate în dosul apêrătoarelor coperișului celui plan, că pirații își puseră ostașii lor în un fel de rînd de bătaie în Agoră și mai în jos în strada principală, care răspundea în piață, și că făceau și alte pregătiri, care nu mai lăsau cea mai mică îndoială, că se pregătesc de asalt. Un așa numit Chrios, un berbec colosal, făcut din cel mai puternic trunchiu de pinie, pe care putură pirații pune mâna, se rostogolea pe roatele sale greoaie cu spițe groase, tras de vr'o douăzeci de inși, înspre mijlocul pieței și amenința astfel cu capul seu de fer zidul din stînga columnelor propileelor. Fiindcă în frontul edificiului nu se aflau ferestri, ear' puținele „tyride“ nu tocmai spațioase de pe amêndouă părțile erau parte baricadate, parte ocupate de țintași înarmați cu săgeți otrăvite, dărîmarea zidurilor, care odată sparte, puteau fi cu înlesnire asaltate, oferia cele mai sigure prospecte de reușită; căci palatul archontei, deși destul de masiv, totuși nu era o acropolă.

Când scirea despre aceste ajunse în aula cea mare, unde majoritatea apêrătorilor erau staționați preste și, se produse în ei o mare agitațiune. Flămênți și obosiți, — căci jumătate din feciori trebuia să stee și noaptea sub arma, — nu mai

simția nimeni în sine elasticitatea trebuincioasă pentru rezistență. Acel curagiu al desperării, care până cu puțin înainte îi făcu capabili să se apere cu atâta tărie, perise dintr'odată cu desevîrșire; căci afecte puternice au însușirea a se răci repede după o vâlvoare impetuoasă.

Dacă Philostrat ar voi să dea ajutor, atunci corăbiile lui de mult ar fi trebuit să se arete în orizontul orașului, — acesta era cuvântul deprimător, care cu nesiguranță șovăitoare trecea din gură în gură în variațiuni îndecite.

În cele din urmă, cu toate că Archonta în persoană stătea în mijlocul apărătorilor și cu față posomorită observa simptomele acestei descurajări crescânde, îndrăsnî cineva să facă propunerea: ca cu tot jurământul căpeteniei piraiților, să se înceapă pertractări cu ei și să se facă încercarea, nu cumva o parte a apărătorilor, — poate după sorți, — ar primi permisiunea liberei eșiri.

Pusă odată în circulațiune, această propunere fû prinsă de toți cu patimă febrilă. Ba, atitudinea unora din mercenari, părea a trada, că ei n'ar fi tocmai neaplecați a trece într'un noroc în partea piraiților și a o lăsa în mâna sorții, nu cumva căpetenia acestora ar preferi să mai dobândească câțiva soți în luptă, decât să treacă, conform jurământului, pre desertori priu ascuțișul sabiei. Ce valoare putea oare să aibă jurământul în gura unui om ca Olbios? În mânie îl făcuse; această mânie însă trebuia să se aline în momentul, în care palatul, — înainte de începerea noului atac, — se va preda fără condițiuni.

Charidemos, fără a dice un cuvânt, auđise cum astfel de vorbe, deși numai cu sfială și fără hotărîre, cutezau să ese la iveală în nemijlocita lui apropiere. Sângele îi dete la cap, — apoi se făcu palid ca moartea. Exacerbațiunea asupra zurbagiilor fû mai mare decât teama de soartea groaznică, ce-l aștepta. Sau moarte cu necinste, sau execuțiunea barbară, — sau sinuciderea, aceste îl așteptau la capetul drumului, în a cărui răspântii credea că irevocabil se află. Se ncercă să vorbească; încă odată voia să-și ridice vocea de stăpân pentru a impune supunere, dacă nu mai era în stare să inspire curagiu: dar' vocea 'i-se înneacă în gût. Numai o borboroseală timidă îi trecu preste buzele învinețite. Și după-ce în cele din urmă totuși aflase câteva cuvinte, — aceste erau așa fără de nici o legătură, fără înțeles și lipsite de demnitatea, care impune omului de rînd: încât nu mai era nici cea mai mică îndoială, că el perduse partia în ochii supușilor sei. Un hohot sêlbatec îi fû răspunsul.

„Tu însuți“, strigă unul din cei mai obraznici, „da, chiar tu simți, că toate sînt zadarnice! Pentru cine și pentru ce să ne luptăm noi dară? Da, da, mândriei Archontei foarte 'i-ar plăcea, dacă noi toți am înnota în sângele nostru, în-

inte de ce piraiții ar pune mîna pe sacrata sa persoană. Căpetenia piraiților, așa cugeți tu, va simți ceva ca venerațiune pentru luptătorul, care bravând moartea, lasă pre alții să moară în locul lui. Poate că se îndestulesce cu suma de răscumpărare, pre care o află prin lăđile și scrinurile tale. Noi însă sîntem din carne și din oase ca și tine, și aflăm mai cu cale ca Olbios să te ucidă pre tine, ear' pre noi să ne lase cu vieață“.

„Ticălosule!“ strigă Charidemos, apucându-l de pept și împingându-l la o parte, încât era să-și dea în cap. Fusesse un mercenar tracic, care grăise astfel. Cu mânia proprie poporului seu continuă acum omul acesta, scoțînd spada din teacă:

„Mai îndrăsnesce așa ceva încă odată, și voiui îngrijii eu, ca Olbios să nu mai aibă cu tine nimic de lucru!“

Apoi întorcându-se cătră compatrioții sei:

„Voi ai nostri“, strigă el, „dați-vă în giurul meu! Nu e pentru noi tot una, ori slugim lui Olbios, ori senatului din Milet? Tâlhari și mișei sînt și unii și alții! Favorul lui Olbios însă nu-l putem dobândi mai bine, decât deschidînd porțile și dând pre Charidemos în mînile lui. Bucuria, despre aceasta sînt sigur, stêmpăra mânia și el va căuta spre noi mai cu îndurare. În cazul cel mai rău însă moartea, colo afară în Agora, nu va fi mai amară ca aici în aula palatului“.

Vr'o șese până 'n opt glasuri aplaudară cu sgomot. Ceialalți nu cărcniră. Câțiva stăteau ca înlemnți în fața acestei tradări mișelescii; majoritatea însă rămase indiferentă. În internul lor poate nutriau și ei speranțe, ca părerea Tracului să fie întemeiată, — și deși poate ei n'ar fi voit să se atingă de persoana sacrată a Archontei: totuși multora li-s'ar fi potrivit foarte bine, să tragă după puțină folos din cele-ce alții vor face.

„Înainte!“ strigă mercenarul tracic, care aruncase în vileag replica revoltei. „Vreți să mai așteptăm, până-ce earăși se va isbi berbecel de ziduri? Aceasta ar slăbi al naibei efectul asupra lui Olbios. Urcă-te pe coperiș, Mesembrios, și fă semn piraiților, că ai să le vorbești. Noi vom sta într'aceea pregătiți aici. Nu-ți e rezistența de nici un folos, Charidemos. Tu pentru noi toți, — e mai potrivit, decât noi toți pentru tine“.

Cu trei dintre cei de o părere cu dînsul dete năvală asupra lui Charidemos ca să-l apuce. Archonta trăsese spada cu intenție de a 'i-o trece prin pantece, celui ce ar îndrăsnî să se apropie de el. Numărul celor-ce consimțiau cu tradarea Tracului, părea a se sporî. — Dînspre Agora se auđiră strigăte sêlbatece de bucurie; agresorii salutau pre Olbios, care scoborînd de pe treptele templului jăfuit al Afroditei, veni să se pună în fruntea lor. Aceste strigăte de bucurie avură

un efect sdrobotor. Privind asaltul de iminent, Tracii, care în fața atitudinii hătărîte a Archontei deteră pe câteva momente îndărăt, năvăliră acum cu furie întreită asupra lui.

„În lături!“ strigă dintr’odată o voce sonoră femească prin zingănitul armelor. Era Cydipe, care cu pas grăbit, asemenea Artemidei de prin codru, eși de după colonne, oprind brațul celui d’ântei dintre rebeli. Toate privirile se îndreptară asupra fetei încântătoare, care în haina sa adunată în grabă în giurul trupului, cu umerii albi ca zăpada, pe jumătate goi, cu fața aprinsă de agitație internă, se aruncase în mijlocul agresorilor. Majoritatea luptătorilor se compunea din Elini; pentru un ochiu elin însé, chiar fiind el de neam de rînd, aspectul frumuseții avea ceva divin, fermecător. Nici-când altădată nu se apropiase Cydipe așa de pe deplin, ca în acest moment, de idealul grațiilor divinei Afrodite, care cuceresce deopotrivă pre ȕei și pre muritori. Indignațiunea profundă asupra purtării sacrilege a mercenarilor îi adăugase la aceste și ceva maiestatic, impunător în înfățișarea ei. Și încă ceva îi strălucia din ochi, — scânteia unei inspirațiuni sigure de învingere, care era cu greu de împreunat cu expresiunea înfruntătoare din giurul buzelor sale rumene și pline. Toate aceste îi deteră un farmec indescrîptibil. Părea că Afrodita însași s’a pogorît între cei muritori, pentru a îmblândi zarva și a pune stavilă violenței grosolane. Și după-ce ea cuprinse cu brațele sale grumazii tatălui seu jurând, că numai prin trupul ei vor găsi spadele calea spre peptul dînsului, spadele mercenarilor se plecară în jos și aproape cu evlavie ascultau toți la cuvintele ce ea continua a roști:

„Nu vę dați, fraților!“ ȕise ea cu ton profetic. „Toate, toate vi-se vor ierta, dacă veți susține cu bărbăție și acest din urmă atac. Ajutorul nu mai e departe: cu ochii spiritului vęd apropiindu-se vitejii, care vor conteni fărădelegile lui Olbios. Afrodita, fiica lui Joe, ’mi-s’a arętat în vis; ea ’mi-a pus mîna pe fruntea înferbântată și ’mi-a zimbit cu grație. Ori-ce ar fi păcătuit Melanip în zelul cel mare pentru favoritul seu Acontios: ȕeița este acum împăcată. Ea va fi earăși protectoara Miletului și o nouă statuă a ei va împodobi templul milesian, mai frumoasă și mai plăcută ochilor Celei ceresci, decăt cea de mai nainte, pre care o răpiră pirații. Mai răbdați puțin, vę conjur! Credeți, că ȕeița este, care vorbesce din mine; căci de unde ași lua altcum eu, ființa cea slabă și sërmană, curagiul sę pășesc astfel împotriva voastră a bărbăților îndărjiți și sę vę abat dela drumul, pe care voțiți sę pășiți!“

Nu era o comedie cele-ce frumoasa Cydipe făcû în aceste momente. Tocmai pe tocmai ea spusese numai cele-ce se petrecuseră în internul

seu. Elocuența ei, grațiile gesturilor, maiestatea femească în întreaga ei atitudine, — toate erau încântătoare. Astfel află creȕemânt, întocmai precum la prima sa înfățișare provocă admirare. Strigătele entusiaste ale celor înarmați îi vestiră, că sînt gata sę dee ascultare admonițiunii divine și sę lupte cu vitejie, fiindu-le Afrodita însași într’ajutor. Tracul cel împins de pornirea sa pătimase, căȕend din un extrem într’altul, se aruncă în genunchi înaintea frumoasei fete, îi sărută poala hainei și o rugă cu lacrēmile în ochi, sę-i fie mijlocitoare, ca Charidemos sę-i ierte fărădelegea lui.

(Va urma).

Rosa sau Trandafirul.

Prelucrare după P. R. Stolziss din „Pharmaceutische Post“, de I. P. Reteganul.

(Urmare).

Dar’ sę ne apropiem de floarea florilor, de însași Rosa nobilă.

Rosă nobilă!

Cu inima sdrobotoare mę apropiu de tine, tu delicată, nobilă, frumoasă, binemiroitoare și mult prețuită regină a florilor. Căci, de unde sę împrumut vorbe cu care te-ași putę lăudă după vrednicie! Dinaintea ta se ofilesc tot, ce poartă numele de floare; precum între stele este un unic soare, așa între flori este o unică rosă; precum după ȕisa poetului:

„Soarele cînd se ivesce
Stelele se risipesc,
Noaptea fuge spăimântată,
Umbrele-i se nimicesc“,

asa unde apari tu, celelalte flori, fie căt de frumoase în felul lor, prelungă tine sînt numai buruieni simple.

Nu e deci nici o mirare, dacă poporul caută patria străveche a rosei chiar în paradis. În toate timpurile și la toate popoarele, la care a fost cunoscută rosa, s’a bucurat de un favor deosebit, care favor s’a ridicat une-ori pănă la cult divin. Moise într’un rug arȕend, fără ca acela sę se mistue, adecă rēmânend tot verde, a vęȕut prima-dată pre Domnul. Mulți ocupă tot spațiul grădinelor lor numai cu rose, ȕicend că: avend rose, au totul, nu mai au lipsă de alte flori, ca și: avend ȕiua soare, la ce mai sînt bune stelele? Acești adoratori de rose propagă un fel de monotheism al roselor și le și cultivă în sute și mii de soiuri și varietăți deosebite, chiar după cum o făceau unii romani antici cu rosariile lor.

Apoi căt de adorată este de poporul nostru rosa, sę vede din împregiurarea, că ’i-a consacrat Rosaliile și adecă chiar cînd rosele de cîmp sînt mai în floare.

Căt valorează rosa astăzi, atăta a valorat și înainte cu 2300 ani, ce putem vedę din cantecele lui Anacreon, poetului din Teos în Ionia. Între altele cîntă el rosa în modul următor;

În primăvara nflorită
Lăsați rosa sę mę cante,
Cînd ’mi-oi ospęta iubita
Rosa vreau sę ne încante.
Mirosul ei îmbracă ȕei,
Rosa-i a omului plăcere,
Cu rose își împodobesc
Charis peptul primăvara (în Eros),
Decoarea Afroditei cea mai frumoasă,
Rosă, ție-ți rësună
Și cîntul cel mai favorit al poetului...

Rosa este emblema frumuseții și a grației, de aceea atrage la sine tot ce-i frumos, plăcut, înflorit și iubit; de aceea toate aceste se atribue rosei și mirosului ei. Cu deget de rose deschide Aurora porțile cerului ostic și împrăscie cu prietenie strălucire de rose peste orizont. Cu colane de rose își decorează Afrodita pe frumoasele ei însoțitoare, pe plăcutele grații și Achilles Tatius numesce rosa: decoarea pământului, lumina plantelor, ochiul florilor, emblema Afroditei și a iubirei ei înăscute, a acelei Afrodite, carea totdeauna suspina vorbe de iubire cu gurița ei trandafir.

Când este vorba despre rose, mai că nici nu aflăm cuvinte pentru lauda frumusețelor altor flori. Poate fi malinul (liliacul, scumpia, broșteanul), jasmionul, hiacinta (zambila) și caprifoiul încă odată așa mirositoare, poate fi georgina cât de maiestoașă, crinul poate fi cât de mândru, dinaintea rosei trebuie toate să se retragă, chiar și superba dar' nemirositoarea cameliă, care în parte mai că a înghițit structura și forma rosei; căci ce e frumuseța fără căldura și grație? Ce e mirosul fără frumuseța formei și colorii? Numai unde toate aceste: frumuseța, căldură, grație, miros, formă, culoare sau mai scurt: numai unde culoarea, statura și mirosul sunt întrunite, numai acolo este perfecțiune. Și ce este, rogu-vă, mai frumos, mai delicat și mai binemirositor ca o centifolie, frumuseța cu o sută de foi din leagănul de rose din Schiras?

Și ce e mai amabil ca rosa damascenă, din valea minunatului Damasc, care este al patrulea paradis al Orientului, unde șerpue rîuri auroase prin paturi de flori. Ce vei asemăna cu rosa de lună, adevărata purtătoare a colorilor rosacee tipice, carea stă mai aproape de incarnatul idealului colorii feței omenești.

Rosa este floarea iubirei, căci
Pentru iubire-i creată,
Halele decorate a acestei lumi
Ni-o arată aceasta pe tot locul.
Rosele și priveghitorile!

În realitate aceste două, rosa, regina florilor și filomela, regina cântărețelor aripate, stau lungă oaltă, căci din tufșurile de rosari ale grădinilor și parcurilor trimite măeastră cântăreață, filomela, cântările ei duioase, tonurile ei cele mai iubite.

Rosa este consolătoarea nenorociților:
„Ce ții tu inimă în acele ții
Când și spinii poartă rose?” (Uhland).

Rosa a fost și este floarea pietății, plantată pe mormintele celor iubiți și mutați de aci.

Romanii chiar își înfrumusețau mormintele cu tufe de ruji și pentru cultura lor puseră anumiți îngrijitori. Sărmanii, care nu puteau suporta speșele împreunate cu cultivarea rozelor, pe morminte puneau tăblițe cu inscripția:

„Sparge, precor, rosas super mea busta viator!”
(Preseară peste groapa mea rose, te rog, călătorule!)

S'ar întreba cineva cum vine pe groapa tristă floarea jovialilor companiști, ornamentul principal al juniei. Totuși, durere, se potrivește prea bine.

„Ați înflorită, — mâne ofilită:” aceasta-i soarta ei, căci ea are viețată scurtă; „nimium breves flores amoenas rosae”, ție Horatiu în odele sale 2, 3, 13 și un proverb grecesc susține:

„Ai întâlnit o rosă, atunci nu o mai căuta”.

Rosa este icoana Afroditei și a plăcerilor ei, care, durere, sunt de o durată atât de scurtă. Delicatei colorii a înfloririi ei splendide urmează pătrundătoarea culoare roșie a pudoarei peste tufarul desfrunzită.

„Spargit Venus voluptates amoenas et curas spinosas”.

(Iubirea aduce plăceri și griji înghipătoare).

Între grijile aceste ușurătatea cochetă și nefidelitatea nu sunt ultimele în viețată omenească.

„Speranța-i o rosă de lună
A cărei bobocei promit mult,
Dar' scurt, căci ușurătatea
Durează foarte puțin.”

Speranțele perdute, idealele tineresci amărîte, carierele greșite, înșelăciunile în amor, însoțirile rău succese, copii răi, persecuțiunile și înțetiturile, dura luptă pentru existență, morțile și nenorocirile în familie, morburile și moartea, ce sunt altceva decât părțile umbrite și spinoase pe butucul de trandafir al vieții, unde mult mai afund sunt ghimpii împungători ca florile mirositoare, casurile dureroase mult mai multe decât plăcerile suridătoare. De aci țiecala: „Nu-i rosă fără ghimp”.

De vom întreba după originea rosei, atunci aflăm mai multe răspunsuri.

Bion (circa 217 ani a. Chr.) ne spune, că rosa a răsărit din sângele muribundului Adonis, precând din lacrimile Afroditei, ce plângea după el, a răsărit macul. După D. Magnus Antonius (născ. 309, † 392 d. Chr.), rosa a răsărit din sângele lui Eros, când fu el împuns de un spine la păruirea unui pom.

Alții o lasă să crească din nectarul, ce Cupido l-a vărsat cu ocaziunea unui ospet deesc.

Un mit grecesc povestesc, că rosa a eșit la țermure din undele mării deodată cu Afrodite Anadymonena, cea făcută din spumele mării. Când vedură ției răsărind strălucitoarea femeie o stropiră cu nectar. Cățiva picuri din acela picară pe rosă și-i dădură mirosul acest minunat, care până aci ni-l oferă.

Alții susțin, că rosa a cădut din luceafăr, locașul predilect al Afroditei, ca ției să bucure pre oameni.

Un mit susține, că la început au fost numai rose albe. Dar' Afrodita, când vră să fugă dela muribundul Adonis a călcat cu piciorul pe un rosar. Sângele ce-i țışni din ranele cauate de ghimpii rosarului coloră pe unele rose.

Legenda românească am vedut-o mai sus.

Rosa este floarea lui Eros, căci el e tinăr și de culoarea rosei, plăcut și înfloritor; buclele capului lui sunt aurii, ca auriile molecule ce se înalță din rose, săgețile lui cu țape întoarse sunt ghimpii rosei.

„Săgeata lui Amor are virfuri intoarse,
Dacă nimeresce, le lasă acolo
Și causează dureri plăcute;
Cine se feresce de ele
Și cearcă a le scoate,
Iși sângerează inima înzadar”.

Cetți de altcum, că în mormintele Egiptenilor, cam 5000 ani înainte de era noastră, s'au aflat monete cu icoana rosei; dar' m'ași încumeta a presupune, că acele tipuri ce seamănă cu ale rosei, sunt de lotos. La Egipteni, căroră mult timp le erau rosele necunoscute, se săpau în peatră numai flori de lotos și tot de aceste se zugrăvian pe părăți, care icoane unii le luară drept rose. Nici vechilor Israeliti nu le erau cunoscute rosele și nici nu aveau numire pentru ele. Posibil, că ei cunoscără această plantă antei în Babilon, unde măncară amara pâne a exiliului și a robiei, dar' abia se poate crede, că luară cu ei rosari, deoare-ce vorba „Susan” ce o ia Luther drept rosă (în cântarea cântărilor), mai curând se referesce la crin și adecă la crinul cel galben (Feuerlilie = Lilium Chalcedonicum)

În Zandavesta, cartea străveche a Iranilor, obvine rosa nepetată ca simbol sfânt. Cu o rosă împunse Eros pe țieul discrețiunii, ca să nu tradeze secretele amoroase ale Afroditei, de atunci este rosa simbolul discrețiunii și fū zugrăvită ori pusă în natură în salele de consultări secrete și în refectorii pe coperte, ca toți presentii se păstreze secretele despre cele vorbite și discutate; de acolo proverbul: „Sub rosa dictum”, cele vorbite sunt de a se ține secret.

Rosa fû dedicată ca floare a morților la deul subteran Dionysos Zagreus. Regele Marko sê fi plantat pe groapa Isoldei un trandafir și pe a lui Tristan o viță de viie. Aceste două vițe, a trandafirului și a viiei, cresc așa tare laolaltă, cât apar aproape nedespărțite.

Galii când intrau în luptă se încoronau cu rose și preste ele puneau coifurile.

După o tradiție jidovească, toate rosele fură odată albe, primiră însă cele mai multe culoarea roșie prin vër-sarea sângelui lui Avel.

(Va urma)

Bogdan Petriceicu-Hașdëu.

(Cu portret și cu o probă din al seu: „Etymologicum magnum Romaniae“ sau „Dicționarul limbei istorice poporane a Românilor“.

Între Români, care în timpul de față se îndeletnicesc cu cercetări științifice în adevăratul înțeles al cuvântului, fără îndoială că istoricul și filologul B. P. Hașdëu, al cărui portret îl prezentăm ađi cititorilor nostri după cea mai nouă fotografie din atelierul Fr. Mandy din București, ocupă unul din locurile cele d'ântei.

Născut la 1836 Februarie 16, în orașul bășarabian Hotin, ca fiu din prima căsătorie a lui Alexandru Petriceicu-Hașdëu, boier moldovean de viță veche, aședat la începutul secolului acestuia în Basarabia, el și-a făcut studiile mai înalte la universitatea din Charcov, una din cele mai bune universități ruse. Pe timpul războiului din Crimeea, fiind oficer în armata rusă, a părăsit servițiul militar și s'a aședat în Basarabia-sudică, care, trecând prin pacea dela Paris în posesiunea Moldovei, a făcut și din Hașdëu earăși cetățean român. Sub caimacamia lui Vogorides și sub domnia lui Cuza a ocupat funcțiuni mai întei în cariera judecătorească, apoi a intrat pe cariera științifică, pentru care avea alese aptitudini, atât în urma aplicărilor sale fresci, cât și în urma studiilor și cunoștințelor sale de limbi. Astăđi este unul din cei mai distinși membri ai corpului profesoral universitar român și membru al Academiei române și a altor corporațiuni savante din străinătate.

Avënd o erudițiune vastă, dispunënd de cunoștința limbilor vechi clasice, mai a tuturor limbilor culte europene și mai ales a limbilor slavice, și cunoscënd pe de altă parte pe deplin și principiile și metodele cercetării istorice și filologice moderne, dînsul a adunat de prin literatura română și străină, veche și mai nouă, din arhivele statului și private, indigene și străine, și din vieța poporului român de pretutindenii un material imens și nou pentru istoria română preste tot și mai ales și pentru istoria limbei și a literaturii românesce. Materialul acesta bogat l-a ordonat cu deosebită perspicacitate și pătrundere, arëtând nouă căi și nouă mijloace pentru ulterioa-

rele cercetări asupra istoriei și limbei noastre. Roadele cercetărilor sale le-a depus în formă de notițe, de articole mai scurte sau mai lungi, de monografii, de colecțiuni de documente istorice și limbistice-literare, foarte interesante și foarte instructive în revistele „Archiva românească“, „Columna lui Traian“ „Revista Nouă“ ș. a., sau în opere mai mari, ce se ocupă cu istoria și filologia noastră, cum sînt d. e. „Istoria critică a Românilor“, „Cuvente den bătruni“, care în două tomuri cuprind texturi de documente vechi, și de „cărți poporane“, însoțite de instructive adnotațiuni istorice și limbistice, menite toate a sluji la cunoașterea graiului românesc din veacul al XVI-lea și XVII-lea și a culturai Românilor din acel timp, și mai presus de toate opera capitală „Etymologicum magnum Romaniae“ sau „Dicționarul limbei istorice și poporane a Românilor“, lucrat după dorința și cu cheltueala M. S. Regele Carol I., sub auspiciile Academiei Române.

Adevërat, că din „Istoria critică“, care și-a pus de problemă a tracta istoria Românilor din punctul de vedere al principiilor, mijloacelor și metodelor istoriografiei moderne, tocmai din cauza planului celui vast, pus acestei lucrări, până acum n'a apărut, decât începutul, tom. I.,

în care pe 311 pagine se stabilește întinderea teritorială a României dela începutul ei, se cercetează istoria nomenclaturii țărilor române, și se arată raportul dintre popor și dintre firea pământului țerei locuite de el ear'

unele teorii puse de autor, au fost tot de dînsul abandonate mai în urmă; adevërat că din „Dicționarul limbei istorice“ până acum abia a eșit cuvintele de sub litera A. și lucrarea înaintează numai foarte cu încetul, tot din cauza planului celui vast și al acestei lucrări, dar' din cele apărute până acum din numitele lucrări de cea mai mare importanță, se poate

cunoaște pe deplin cunoștințele cele vaste, munca imensă și măreția concepțiunii întru durarea edificiiului monumental al istoriei și al limbei române. Mai bine ne va lămuri asupra planului și scopului acestei lucrări însuși autorul ei. Eată ce ăice el în precuvântarea „Dicționarului“: „Lucrarea aceasta nu va avè în vedere anume limba literară de astăđi, ci mai ales limba veche și graiul actual al poporului cu divergențele sale dialectice. Pentru limba cea veche va avè ca fântâne: 1. Texturi vechi române tipărite și manuscripte. 2. Cuvinte sau locuțiuni române de prin vechile documente scrise slavonesce sau în altă limbă străină. 3. Actele vechi, publicate sau inedite, scrise românesce. 6. Vechile dicționare și glosare române manuscripte. Pentru graiul actual al poporului cu divergențele sale dialectale vor servi ca fântâne: 1. Scriitorii moderni foarte populari, precum Alexandri, C. Negruzzi, Anton Pann ș. a., și unii scriitori de pe la începutul secolului, dar' toate cernute prin excluderea neologismelor.

Bogdan Petriceicu-Hașdëu.

3. Poesiile poporane, basme, dicțori, locuțiuni proverbiale etc. publicate sau inedite. 4. Archaismi și provincialismii adunați deadreptul din gura poporului, întrucât graiul viu conservă până astăzi elemente dispărute din limba literară. 5. Terminologia tehnică vulgară din istoria naturală și din viața industrială. Și apoi „un dicționar trebuie să fie pentru un popor o enciclopedie a traiului seu întreg, trecut și prezent; în limbă o națiune trebuie să se poată privi pre sine însăși ca într-o lungă galerie de portrete din epocă în epocă, unele ceva mai șterse de vechime sau de împregiurări, dar' în care totuși ea își recunoaște pe deplin individualitatea: cum a fost din leagăn, cum a crescut, cum a mers înainte și earăși înainte, cum a ajuns acolo unde este, ca cele mai învechite din acele portrete să capete colorit și viață, cele mai noue se poată chiar vorbi, fiecare cu timbrul seu propriu“. Pentru adunarea materialului după trebuințele arătate, autorul a emis un cestionar cu 206 întrebări, în care s'a pus temeiul mai ales pe „fonetica poporală“, adecă pe modul obicinuit în popor de a rosti cuvintele, și „pe credințele cele intime ale poporului, obiceiile și apucăturile sale, suspinele și bucuriile lui, adecă pe tot ce se numesce ađi cu vorba engleză „folklore“, cestionarul a fost distribuit pe la Români din toate părțile țerilor locuite de ei, și din răspunsurile date de ei, care împreună cu documentele, actele, cărțile vechi și noue etc., constituia materialul imens, brut, inteligența și ingeniul a trebuit să scoată cele trebuincioase și să le pună în rînd, fiecare la locul seu, pentru-ca să resulte armonia întregului și să ese la iveală liniile planului bine precugetat și edificiul măreț însuși. Vieța unui singur om însă, fie el chiar de prodigioasa agilitate, de pētrunderea spirituală și de ingeniul lui Hașdēu, nu poate ajunge, pentru împlinirea întregii lucrări, este însă mare lucru a fi început o astfel de lucrare și a o fi pus pe calea cea adevărată, care să o ducă la desevîrire.

Ca ilustrațiune a celor đise despre concepțiunea și executarea lucrării „Dicționarului istoric“ lăsăm să urmeze partea din dicționar care tractează cuvēntul: alun.

1. **Alun** (plur. *aluni*), s. m.; t. de Botan.; noisetier, coudrier, *Coryllus avellana*. Copăcel din familia celor cu roade acoperite cu pojghiță.

A. Odobescu, Doamna Chiajna, p. 88: „...acolo salcia pletoasă, socul mirositor, *alunii* mlădioși, arțarii...“

Alunul ocupă unul din locurile cele mai importante în mitologia noastră poporală.

„Un tinēr aprins de iubire, — đice Alexandri (Poes. pop. 29), — e fermecat de vre-o babă Cloanță ce 'i-a făcut cu ulcica. Acel nenorocit este expus a încăleca pe o prăjină și a se duce prin vēzduh după glasul fermecătoarei care, bătēnd cu o vērguță de *alun* preste o ulcică din vatră, chiamă neîncetat pe iubitul ei...“

Și nu numai vērguța babei e de *alun*, ci tot de *alun* este și prăjina pe care călătoresce bietul fermecat, căci el cântă într'o doină:

Sē scii că eu vin nebun
Pe-o prăjină de *alun*...

(Alex. Poes. pop. 234).

E și mai curios, când un asemenea aeronaut încălecă pe o simplă frunđă, și totuși lucrul nu e imposibil după credința poporului:

Poruncitu-'mi-a mândra
Sē mē duc pān' la đinsa:
Duce-m'oi ca un nebun
Pe-o frunđuță de *alun*...

sau:

Fata-'mi đice: ești nebun!
Mergi pe-o frunđă de *alun*,

(Ibid. 371).

Că te-așteaptă oare-cine

Și rīde 'n brațe străine...

(„Familia“, 1884 p. 539).

„Babele fac de dragoste pentru fete cu ulcicuța în vatră, bătēnd în ea:

Cu o vērguță de-*alun*
Ca sē-'l aducă nebun,
Și cu vērguță de soc
Ca sē-'l aducă prin foc...

și atunci Ielele îi aduc pe cel dorit pe sus prin vēzduh, călare pe o prăjină...“ (Preotul G. Talpalar, Tîrgu-frumos).

Deja la I. Văcărescu, p. 330:

De sânger bețe, d'*alun* nuele,
Frige și ferbe pe trei ulcele...

În Vâlcea (com. Zăvoieni și Nisipii), fetele mari se duc la un „bududoiu“, adecă un păreuaș, fac preste el o punctică din surcele de *alun*, arțar și scaete, la capētul căreia pun un busuioc, și apoi recită invocând fiecare pe „scrisul“ ei:

Tu *alun*,
Sē 'mi-'l aduci ca pe-un nebun?
Tu, harțar,
Sē 'mi-'l aduci ca pe-un călușar!
Tu, scaete,
Sē 'mi-'l aduci ca pe-un herete!...

Alunul are puterea de a băga în neastimpēr nu numai pe om, dar' până și pe o păsăruică care cutează a se încuibă în frunđișul lui:

Numai io's pasēre străină,
Nice cin,
Nice m'alın,
Că 'mi cuibul lūngă drum
Pe-o crenguță de *alun*...

(Pompiliu, Sibiu, 35).

Ce sē vorbim însă de o sērmană păsērică, când chiar jigania cea mai veninoasă sē teme de *alun*? „Șerpele, fie cât de mare, dacă-'l găsesce omul încolăcit și-'l va descânta cu băț de *alun*, poate sē-'l poarte și după gūt, și nimica nu-'i face“. (Starețul G. Theodorescu, Galați). De aceea țeranii în unele locuri đic, că: „*Alunul* este nașul șerpelui“.

Jipescu. Opincaru p. 43:

„Ăă! ia viniți, viniți încoa, đise Constantin. Cată șarpili!“

„Prinde-'l, băietel! croiește-'l piste mijloc c'o nuic-lușcă de *alun*, că *alunul* e nașu lui, și moare...“

De aci unele precepte de medicină poporală:

„Un om mușcat de șerpe, se oblojesce cu frunđe de *alun* și-'i trece...“ (D. Corbulescu, Mehedinți, c. Rudina).

Sunt și o mulțime de descânțece speciale, în care se đice, bunăoară:

Leac din ce sē-'i fie?
Din rădecină de boz
Și māsăgă d'*alun* verde:
Fuge șerpele, se perde...

sau:

Ia cuțit,
De gāsīt,
Pară de argint,
Lemn de corn,
Nuia de *alun*,
Apă ne'nceptută
De vēnt nebătută...

sau:

Cu *alunul* am descântat,
Mușcătura s'a vindecat...

(G. D. Teodorescu, Poes. pop. p. 393—4).

sau: Vita seacă
Priseacă,
Cu cinci degete luată.
Preste garduri aruncată,
Cu boz, cu *alun* descântată...
(Burada, Dobrogea, 274).

Acest băț de *alun* mai servește Românilui la altele multe, bune și rele. Așa, de exemplu, pentru-ca să nu iee cineva „mana“, adică laptele dela vite, pe alocuri țeranii „ingroapă în pământ casa dela vacile fătate ântei, dimpreună cu un fir de mătasă și un băț de *alun*...“ (Rîmnicul-Sărat, c. Dedulesci).

Afară de vėrguță de *alun*, creangă de *alun*, frunză de *alun*, prăjină de *alun*, băț de *alun*, din trunchiul acestui copăcel se poate face o măciucă, înzestrată și ea cu puterii miraculoase. Un Român din Ardeal, furios pe ungurimea care-î gonesce pe frații sei, cântă:

De-or fi morți să 'mi-i rėsbun
Cu-o măciucă de *alun*
Ce-î bună de descântat
Și morții de rėsbunat...

(Alex. 2 317).

În vieța cea haiducească, *alunul* mai are și o altfel de însemnătate. Hoțul, silit iarna a argăți pe la ciocoi, așteaptă cu nerăbdare:

Pân' ce-a da frunza 'n cătun
Și-a cânta cucu 'n *alun*;
Primăvara de-a veni,
Ear' la codru ne-om porni...

(Ibid. 253).

Apoi odată în codru, ca un fel de petrecere, — ăice Alexandri (Poes. pop. 2. 235), — „flăcăii Români de astăđi au încă obiceiul de a face sė plesnească în palme frunze de *alun*...“

Însė frunza *alunului*, după credința poporală, ține numai până la Crăciun:

Mė usuc ca frunza 'n vėnt:
Ca frunza curechiului
În postul Săn-Petrului,
Ca frunza *alunului*
În postul Crăciunului...

(Marian, Bucov. II., 182).

Până-ce dară frunza de *alun* apucă „a se usca în vėnt“, Românul se inspiră dela ea într'o mulțime de cântece, bunăoară:

Frunză verde de *alun*,
Într'o Joi după Crăciun
La cătane m'a luat,
Pėrul 'mi 'l-a retezat
Și departe am plecat...
(Jarnik-Bărsanu, Transilv. 318).

sau: Frunză verde trei *aluni*,
Auđit-ați oameni buni?
Că deasupra satului
Potira ținutului
Dimpregiur că s'a sculat...
(Marian, Bucov. I., 6).

Doină din Vlașca:
Foaie verde de *alun*,
Sėrmanul voinic străin:
Ese-afară 'n bătătură
Și cu foc cântă din gură...
(G. D. Teodorescu, Poes. pop. 285).

Une-ori în loc de tristeță cobitoare, ne întimpină ironia:

Frunză verde trei *aluni*,
În grădina cea cu pruni
Fac fetele rugăciuni
Sămbăta, Dumineca,
Sė se poată mărita!...
(Jarnik-Bărsanu, Transilv. 449).

Mai nici-odată însė, *alunul* nu inspiră veselie, ci aproape totdeauna un simțământ melancolic și chiar ceva infernal. În balada lui Ghimeș:

Într'o ăi Ghemiș punea
Șapte buți alătorea,
Cu vinăta le săria,
Pe vinăta o speria;
Ear' Ghemiș ca un nebun
O lega de un *alun*
Și trei ăile o plăngea,
Nici că se mai mângăia!
Apoi, mări, se ndrăcia,
Colea 'n vale se ducea...

În Transilvania (Lex. Budan.) și în Bucovina *alunul* se numește pe alocurea și tufă, adică copăcel, „arbrisseau par excellence“.

„Floare de *alun* sau tufă spun femeile că e bună pentru cei bețivi. Cine voiesce ca bețivii sė nu mai bee holercă sau rachiu, adună câte nouė floricele de *alun* dela nouė tufe, și după-ce le adună, le pune în aghiasmă ca sė mocnească; eară după-ce mocnesc, dă o cățime anunită de aghiasmă de aceasta celui bețiv de beut, pe când sânt preoții în biserică, și se crede că bețivul, după-ce bea aghiasmă de aceasta, se lasă cu totul de beut...“ („Aurora Română“ 1881 p. 8).

v. *Aghiasmă. — Bețiă.*

Characterul magic al *alunului* aparține unui ciclu legendar răspândit de secolii în Europa întreagă, luând în fiecare țeară câte o nuanță proprie. „La verge des magiciens devait être en bois de noisetier“. (Gubernatis, Mithol. d. plantes, II., 240; cfr. Collin de Plancy, Dict. infernal, v. baguette divinatoire). Deasemenea și credința în puterea *alunului* asupra șerpelui se regăsește întocmai la Italiieni, care cred, că „toccandosi le serpi con verghed di avellane, rimangono come intorpidite a finalmente și muoiono“. (Pitrè, Archivio delle tradizioni popolari, t. IV (1885) p. 137).

v. 1. *Al* (p. 654). — *Alună. — Colindeață. — Cuțit. — Fluier. — Șerpe. — Șolomonar. — Tufă.*

1. *Alun*, n. pr. loc. Așa se chiamă mai multe localități în România, de unde și porecla Aluneanu, după care apoi earăși numele de sat Aluneni în districtul Dolj. (Frunđescu, avocat).

v. 1. *Alun.*

Literatură și sciință.

— Prescurtare din Istoria Românilor, de B. B. Văcărescu, este o carte școlară apărută de curėnd la Bucuresci în o nouă ediție, ce se află în deposit general la autor, strada Mihaiu-Vodă nr. 6, și la principalele librării din acel oraș. Prețul 80 bani. Este aprobată de ministrul român al instrucției publice pentru elevii claselor primare și de ministrul de rėșboiu pentru școalele de regiment. În text sânt intercalate 46 de gravuri a celor mai vestiți domni și doamne, adăugată e o chartă cu toate punctele istorice cuprinse în text. — *Disertațiune despre episcopii și vicarii români din Maramurėș*, de Tit Budu, paroch în S. Șugatag, protopop de Mara și administrator al oficiului vicarial din Maramurėș, a apărut la Gherla. — „*Culegeri literare*“ se numește un volum de 300 pagini, apărut în editura librăriei Socec & Comp. din Bucuresci și conținėnd bucăți alese din scrierile diferiților autori români. Adause sânt numėroase ilustrațiuni, între care portretele lui I. C. Brătianu, M. Kogălniceanu, C. A. Rosetti, V. Alexandri și ale mai multor literați români. Prețul 3 lei. — *Elemente de psihologie*

pentru cursul secundar de I. Găvănescul profesor la universitatea din Iași, ediția II-a a apărut în tipografia M. Goldner. — **Gramatica limbii maghiare**, curs teoretic și practic pentru clasele gimnaziale inferioare, precum și pentru privați de Octaviu Bariț, profesor gimnazial în Năsăud, ediția IV-a a apărut în Cluj în editura lui I. Stein. Prețul 1 fl. — **Zur romänisch-magyarischen Streitfrage** (La cestiunea controversei dintre Români și Maghiari) Unele observări asupra „Răspunsului tinerimii dela școalele superioare maghiare la memoriul tinerimii universitare române“ a apărut ca ediție separată, în limba germană, din „Romänische Revue“. Tiparul curții c. r. I. B. Wallishausner, Viena.

Teatru, muzică și arte preste tot.

— **Concert în Caransebeș.** Frații Iacob și Traian Mureșianu au dat în acest oraș la 3 Septembrie n. un concert cu următorul program: 1. Olteanca, de I. Mureșianu, solo de pian. 2. Aria din Carmen, de Bizet, solo pentru voce de bariton. 3. a) Vals de Concert de Heynes, și b) Cimpoiul, de I. Mureșianu, solo de pian. 4. a) Die böse Farbe, b) Mândrulită dela munte, de Ștefănescu, c) Ochi albaștri, de C. Denza, solo pentru voce de bariton. 5. Doina, de I. Mureșianu, solo de pian. 6. a) Ich hatte einst ein schönes Vaterland, de Lasten, b) „Lehn' deine Wang' an meine Wang“, de Jensen, c) Arie din „Un ballo in Maschera“, de Verdi, solo pentru voce de bariton. După-cum citim în „Foaia Diecesană“, toate piesele au fost executate cu artă, compozițiile dlui I. Mureșianu se disting prin formă clară, lucrare artistică și păstrarea caracterului național, ear' vocea dlui Traian Mureșianu, este sonoră și de o rară extensiune. — **Baritonul Dimitrie Popovici**, angajat la teatrul german din Praga, de present cântă la Berlin, dobândind succese strălucite în ambe aceste orașe. Diarele din Praga „Bohemia“, „Montags-Revu aus Böhmen“, „Prager Abendblatt“, apoi diarele berlineze „Neue Preussische (Kreuz) Zeitung“, „Die Post“, „National Zeitung“ ș. a. vorbind despre cântarea dlui Popovici ca „Wotau“ în opera „Walküre“, de Wagner, ca „Germont“ în „Traviata“, ca „René“ în „Un ballo in Maschera“, de Verdi. în „Rigolletto“ de Verdi, în Praga; ca „Alfio“ în „Gavallaria Rusticana“, de Mascagni, în Berlin, laudă vocea lui dulce, mlădioasă, temperamentul sudic plin de foc în ce privesce pătrunderea dramatică, școala sa musicală și relevă cu deosebire folosirea unei adevărate voci din cap, ce se afla între tonul din pept și vocea subțire falsă, calitate, care la voci de bariton e o raritate de cele mai mari. Noi ca Români nu putem decât să ne bucurăm și să ne mândrim cu succesele conaționalului nostru.

Cronica săptămânii.

— **Maiestatea Sa împăratul și regele în Ardeal.** Cu ocaziunea petrecerii Maiestății Sale în Ardeal, la Bistrița, în scopul asistării la manevrele corpului de armată ardelean, atât orașul Bistrița, cât și locuitorii dimpregiur a intimpinat cu mari ovațiuni pe Maiestatea Sa. Dintre reprezentanții puterilor străine au asistat la manevre cel al Germaniei, ear' ministrul de războiu al României, generalul Iacob Lahovary, veni se salute pe M. S. în numele regelui Carol și s'a bucurat de o călduroasă primire din partea monarhului nostru. De aici din țară s'au prezentat pentru a-și aduce omagiile lor, căpeteniile bisericesci ale diferitelor confesiuni și autori-

tățile locale. Metropolitul Miron Romanul ca conducător al deputațiunii bisericei ort.-or., a adresat Maiestății Sale următoarele cuvinte omagiale: „Între raporturile noastre interne, care adese-ori dau privilegii la serioase îngrijiri, ne este totdeauna o mare mângăiere sufletească a recunoaște mulțămitori, că Maiestatea Voastră într'o formă întindeți asupra tuturor supușilor credincioși, fără deosebire de credință și naționalitate grația de Monarch și părinteasca purtare de grije. Ear' în ziua de astăzi, în care noi, în șirul celorlalte deputațiuni omagiale bisericesci și lumesci, încă avem fericirea de a saluta cu omagială venerațiune pe Maiestatea Voastră, cel mai înalt protector al bisericii noastre, la granița extremă a arhidiecesei noastre, bucuria noastră este cea mai mare și așa sperăm neseacă. Ori-ce părere vor avea alții despre biserica noastră, care a trecut preste multe peripeții, noi putem da și cu acest privilegii Maiestății Voastre asigurarea solemnă, că clerul și poporul credincios al bisericii gr.-or. române din patrie își va păstra totdeauna nepătată, drept cea mai înaltă a sa virtute civică, credința sa tradițională către Tronul glorios al Maiestății Voastre, precum și respectul supus către organismul legal al statului și preste tot va face tot ce stă în putință în interesul binelui comun, observând totodată interesele legale vitale ale religiei și bisericii noastre. Prelungă această adevărată, nestrămutată, omagială închinare, cu cea mai profundă venerațiune recomand biserica noastră și instituțiunile ei fundamentale și în viitor neseceții grații de monarch și neperitoarei părintesci purtări de grije a Maiestății Voastre. Ear' în sfârșit, repetând evlavioasele rugăciuni dîlnice ale noastre, cerem din adîncul inimii binecuvîntarea lui D-șeu asupra Maiestății Voastre, ca Maiestatea Voastră încă mulți ani să-și poată realiza Preainaltele și înțeleptele intențiuni de monarch spre binele poporului credincios și mulțămitor. (Apoi continuă pe românește.) Maiestatea Sa Preagrațiosul nostru Monarch să trăească la mulți ani fericiți!

Răspunsul Maiestății Sale a fost următorul:

„Cu mulțumită sinceră primesc omagiile și expresiunea alipirii credincioase a clerului bisericei gr.-or. române. Fi-ți asigurați, că cel mai tare bastion al bisericii și naționalității d-voastre este organismul legal al statului. Considerați de problemă de căpetenie a chemării d-voastre sfântă a cultiva nu numai pacea confesională, ci și pacea dintre naționalități. Vă asigur, prelungă expresiunea grației Mele regesci, că biserica și instituțiunile ei fundamentale pot conta și în viitor la binevoitoarea Mea purtare de grije“.

La cuvintele metropolitului Ioan Vancea, ca conducător al deputației bisericei gr.-cat., Maiestatea Sa a răspuns:

„Expresiunea omagiului și credinței clerului român al bisericii gr.-cat. o primesc cu mulțumită intimă. Nedubitând, că prelungă aceste virtuți, moștenite dela antecesorii voștri, întru gloria lui Dumnezeu și binele patriei veți fi servitori tot atât de zeloși ai bisericii, ca și fii credincioși ai patriei. Vă asigur bucuos și pentru viitor de grația Mea regescă“.

Sciri personale.

— † Em. Bacaloglu, distinsul și savantul profesor de fizică la facultatea de științe a universității din București, a răposat la 31 August v. în drumul dela Predeal spre București. — † Romul Buneiu, diligentul învățător român gr.-or. din Vâlcanu, a răposat la 20 August, în vîrstă de 24 ani.